

Perszephoné

Életem legkülönösebb, legcsodálatosabb napja, a nap, amely megváltoztatta az életről alkotott felfogásomat, ugyanúgy kezdődött, mint bármelyik másik nap. Egy ismert világban ébredtem, s amikor lefeküdtem, csupa titokzatosság vett körül.

Egész életünkben arra törekszünk, hogy elfoglaljuk magunkat, így próbálva figyelmen kívül hagyni a tényt, hogy a sötétség – túlságosan is hamar – eljön értünk. A végtelen nem fér bele az életünkbe, ahhoz túl ijesztő, túl hatalmas. Méretre kell vágnunk a milliányi apró napi teendő által, amelyek megszabják létünk határait, rendeltetészerűen használva az öt érzékszervet; megérinteni és meglátni mindent, mindent, ami valódi, létezik, és itt van – a létnek, az életünknek ezen az oldalán. Emberi arcot adunk a misztikumnak, alakot valaminek, ami alakatlan.

Rítusokat alakítunk ki, hogy meghatározzuk az átmenetet, szertartások sorává, ezáltal földivé tesszük az életet és a halált, hogy valahogy könnyebben megfoghassuk, megértsük. Amikor egy kisbaba megszületik, nem töprengünk azon, *miért* van itt ez a kis lélek, hol volt eddig, mit tud... Az új anyuka visszatér az ismeretlenbe tett kirándulásról, magával hozva a babát a sötétségből a fénybe,

DANIELA SACERDOTI

és mindkettőjüket megmosdatják, felöltöztetik és mindent megtesznek, hogy úgy nézzenek ki, mintha soha nem is jártak volna odaát... mintha az anya nem épp most jött volna vissza odalentről, a sötétségből, ahol élet és halál találkozik és összevegyül.

És amikor valaki meghal, a család irgalmasan elfogalhatja magát mindazokkal a szomorú apró dolgokkal, amelyeket meg kell tenni, amikor minden véget ér – a virágokkal, az étellel, azzal, hogy mit kell eltenni és mit továbbadni –, mialatt könnyek hullanak az itt maradt tárgyra: egy pár papucsra, egy bögrére, egy köntösre. Egy erős karra támaszkodva vagy egy meleg kézbe kapaszkodva keresünk vigaszt egymásnál, érezve, ahogy a másik ereiben zubog, énekel a vér, oly hangosan, oly tisztán, hogy elűzi még a halált is.

Hogyan is tudnánk akár csak egy pillanatra is szembenézni azzal, hogy valójában mi történt – azzal, hogy valaki ott volt, aztán nincs többé, elment örökre a nem létbe – anélkül, hogy a rettegéstől üvöltve térdre ne rogyjunk, és ne jusson eszünkbe, hogy egy napon velünk is megtörténik, hogy lehunyjuk a szemünket és soha többé nem nyitjuk ki? Hogyan is lehetnénk oly bátrak, hogy bepillantunk a ránk váró mély, értelmetlen sötétségbe és aztán folytatjuk az életünket?

Ha a sötétség az, ami ránk vár.

Mert ma már tudom, hogy nem.

A nap, amely úgy kezdődött, mint bármelyik másik nap, az volt az, amelyik levette a fátylat a szememről, és én betekinthessem a rejtélybe. Láttam valakit, akiről azt hittem, hogy elment, de ott állt közvetlenül előttem. Egy test nélküli lelket láttam, és ő mosolygott.

VIGYÁZZ RÁM

Talán naiv vagyok, és lehetséges, hogy a tudomány, bizonyítékok és elméletek egész sora cáfolja az igazamat, de hiszek abban, amit még a nagyanyám mondott nekem sok-sok évvel ezelőtt... hogy a szeretet sohasem hal meg, és az a szeretet vár odaát minket, amelyet élőként érezünk. A szeretet túl van minden félelmen és fájdalomon, és ott van, hogy elkapjon, amikor zuhanunk.

S amióta ezt egy tavaszi éjszakán az erdőben megtanultam, azóta nem félek.

AZ ELVESZTETT BABA

Eilidh

Gyönyörű idő volt azon a napon, amelyen elvesztettem a magzatomat, olyan fényesen sütött a nap, hogy a fél város kinn volt az utcákon napszemüvegben és mosollyal az arcán.

Sétálni mentem a nagy, virágos kismamablúzomban. Még csak tíz hét telt el, és túl korai volt kismamaruhákat viselni, de nem bírtam tovább várni. Vásároltam is egy-két élelmiszert, még hozzá furcsa, egymáshoz nem illő dolgokat, talán szardíniát és kesudiót, mert azzal áltattam magam, hogy kívánós vagyok. Pedig valójában nem voltam. Csak szerettem volna végre olyanokat mondani, hogy „mangón és barnamártáson élek, meg gumicukrot rágcsálok. Az ember egészen elképesztő, mi mindent képes megkívánni, amikor *terhes!*”

Terhes.

Tényleg állapotos voltam. Most szinte lehetetlennek tűnik.

Mindent meg akartam tapasztalni, ami vele jár; minden jelet és tünetet... a reggeli rosszulleteket, a dagadt bokát, a sátor méretű blúzokat, az álmatlan éjszakákat. Kacagni akartam azon, mekkora bugyikat hordok, és kitölteni valami női magazinban talált ostoba kérdőívet arról, hogy mekkora a valószínűsége annak, hogy lányom vagy fiam

születik. Babaneveket tartalmazó könyvek fölött akartam görnyedni, szerettem volna berendezni a gyerekoszobát, és megvitatni, mennyivel előnyösebb a kenguru a babakocsinál. Apró rékliket akartam venni, rugdalózókat, kalapokat, egyujjas kesztyűket és zoknikat. Csupa-csupa fehérret, egészen a huszadik heti ultrahangos vizsgálatig, amikor megtudom, hogy fiam vagy lányom lesz. Tom és én együtt nézzük majd a képernyőt, és megilletődve mondjuk egymásnak: „nézd, integet, köszön nekünk”. Felhívjuk a barátainkat és a rokonainkat, hogy elújságotjuk a baba nemét. Bekeretezzük a felvételeket és kirakjuk a kandallópárkányra. Tom az egyiket beviszi a munkahelyére, ahol a többi orvos, szülésznő és recepciós megcsodálja, és azt mondja: „kiköpött az apja”. Persze ezt még nem lehet igazán megmondani, mert semmit sem lehet látni ezeken a képeken, de ez is egyike a butaságoknak, kedves képtelenségeknek, amit az emberek mondani szoktak egymásnak, mert olyan jó beszélni róluk... a hamarosan megszülető babákról, és a velük járó reményekről, örömeikről.

De legjobban arra vágytam, hogy érezzem, ahogy a kisbabám rugdal odabent. Azt mondták, apró, fodrozódó érzés, mintha egy pillangó röpködne a hasamban. Látni akartam, ahogy Tom a domborodó hasamra teszi a kezét, arca büszkeségtől ragyog, és gyengéden néz rám, a feleségére, aki egy fiúval vagy kislánnyal ajándékozza meg.

Oly sokáig, olyan hosszú ideig vártam erre, miközben körülöttem mindenki terhes volt, és úgy hordták bájos pocakjukat, mint valami koronát, én pedig ott álltam az M-es farmeromban lapos hassal. Gyűlöltem, hogy egyre soványabb leszek, ahelyett, hogy szépen kigömbölyödnék.

Kétségeesetten vágytam rá, hogy én *ők* legyenek, az állapotos nők: a húgom, a barátnőim, a munkatársaim, a fodrászom. Még a postás – na jó, postásnő – is a nagy pocakjával bosszantott minden áldott reggel, ahogy végignéztem, hogyan kacsázik végig az utcánkon, hogy aztán ügyetlenül bemásszon a piros postafurgonba. Egészen addig, míg egyszer azt nem mondta, hogy más munkakörbe helyezik az egészsége meg a baba biztonsága miatt, és a hivatalban fog dolgozni a csomagfelvevő pult mögött ülve. Megígérte, hogy hébe-hóba beugrik hozzám köszönni.

Megszállottan figyeltem a nők hasát, hogy lássam, olyan aranyosan, feszesen ível-e a hasuk, ahogy a terhesség kezdetén szokott, amikor még alig van púp, de már látszik. Azzal gyötörtem, győzködtem magam, hogy mindenki, de tényleg mindenki állapotos, csak én nem.

Valahányszor babakocsival találkoztam, elfordítottam a tekintetemet. Nem bíztam magamban, és félttem, hogy úgy nézek a gyerekekre, azzal a sóvárgó, epekedő nézéssel, amelyet az anyák felismernek, és háborgó tekintetük azt üzeni vissza: „ez a gyerek az enyém!”

Én is olyan akartam lenni. Azt akartam, hogy a többi nő csillogó szemmel nézzen a gyerekekre és irigyeljen, hogy az egész világ királynőjének érezhessem magam, a legszerencsésebb nőnek a Földön.

Mint a húgom. Ő igazi szakértő ebben.

Katrina három évvel fiatalabb nálam. Mindketten szeretjük a gyerekeket, és mind a ketten anyák akartunk lenni egészen kicsi korunk óta. Folyton babáztunk: etettük, lefektettük vagy sétálni vittük őket kicsiny, rózsaszín babakocsijukban. Nem csoda, hogy mind a ketten úgy döntöttünk, gyerekekkel akarunk dolgozni: Katrina

VIGYÁZZ RÁM

gyermekápolónő lett, én pedig óvónő. Nos, manapság úgy mondják, hogy képességfejlesztő pedagógus.

Katrina korán, rögtön a főiskola befejezése után férjhez ment, és féléven belül teherbe is esett. Kisfia született, egy csodaszép kisfiú, a kedvenc unokaöcsém, Jack. Mire Katrina ismét szült – ezúttal iker lányokat –, én már három éve próbálkoztam. Ahogy elnéztem, hogy tartja a rózsaszínű rugdalózóba és sapkába öltöztetett, sírásra görbült ajkú kislányokat – mindkét hóna alatt egyet-egyet –, belebetegedtem a bánatba.

Isabella és Chloe után, miközben én a negyedik lombikbébi-kezelésen vettem részt, jött Molly. Ő lett az egész család szeme fénye. Még több gratuláció, még több ünnepelés, még több összejövetel következett, ahol az apám és az anyám azon tréfálkoztak, hogy az egyik lányuk mindkét lányuknak elegendő babát szült.

A gond csak az, hogy nem igazán tréfának szánták. Tudtak a küzdelmemről, csak épp a családom nem túl... hogy is mondjam... tapintatos. Nos, velem legalábbis nem. Főleg a húgom nem az. Meglehetősen könyörtelen, és mindig az orrom alá dörgöli, hogy ő milyen termékeny, mennyi kicsiny arc, kicsiny kéz és láb van körülötte, a gyerekek mennyire szeretik őt, hogyan csüggnek rajta, és milyen... értékesé teszik őt.

Én bezzeg értéktelen vagyok, meddő, s a kezem fájdalomosan üres. Üres kéz, üres szív.

– Ha lenne gyereked, megértenéd, mit érzek! – mutatott rá sírva Jack első iskolai napján.

– Az anyjukat akarják, nem igaz? – nevetett, amikor az egyik iker mellettem elszaladva hozzá futott a felhorzsolat térdével. – Egy nagynéni nem ugyanaz.

DANIELA SACERDOTI

– Ne haragudj, nem arról van szó, hogy nem szívesen adnám át, csak gyorsabban megnyugszik, ha én teszem le – mondta, ha azt kértem, hogy lefektethessem Mollyt.

Közben a férje ugyanígy bánt Tommal, beleértve a vak-tölténnyel való lövöldözésről szóló kegyetlen vicceket, ami ráadásul nem is volt igaz. A hosszas és alapos vizsgálatok után kiderítették, hogy velem van a probléma. Tom úgy tett, mint aki jót nevet, de aztán nagyon elcsendesedett. Hamarosan mindenféle ürüggyel igyekezett kibújni a családi összejövetelek alól. Nem tudtam érte hibáztatni.

Tom orvos, néhány évvel idősebb nálam. Nem örült szenvedély vagy ilyesmi kergetett bennünket egymás karjaiba; jó barátok voltunk, jól kijöttünk egymással, és mindketten szerettünk volna gyerekeket. Tom már jóval elmúlt harminc, és ő sem állt túl közel a családjához, szóval abban reménykedtünk, hogy saját kis családot alapítunk, és nem leszünk többé magányosak.

Rögtön a nászút után elkezdtünk próbálkozni. Tíz év, rengeteg vizsgálat és öt mesterséges megtermékenyítési kísérlet után végre sikerült. Terhes lettem.

De a házasságunk addigra romokban hevert. Tomnak barátnője volt, és már jó ideje tartott a viszonyuk. Engem annyira megviseltek a hormoninjekciók és a velük járó tünetek, hogy megbeszélésre sem maradt erőm, nemhogy küzdelemre.

Két évvel korábban otthagytam az állásomat. A munka testileg és lelkileg is megtört, és nem mehettem folyton szabadságra. Egész nap gyerekekkel dolgoztam, mosolygynom kellett, vidámnak és kedvesnek lennem, amikor pedig a szívem folyamatosan vérzett.

Nem is beszélve a terhes mamákról, akikkel nap mint nap dolgom volt. A gyerekeikért jöttek, de nem tudtak lehajolni a kicsik szandáljáért és zoknijáért, mire én felajánlottam nekik, hogy segítek, ők pedig megköszönték és hozzátették: „sajnálom, de napról napra terebélyesebb leszek!”, és megpaskolták domborodó hasukat. Nekem pedig, az irigységtől hányingerrel küzdve, a hormonkezelésektől, az álmatlan és verejtékes éjszakáktól kimerülten is vissza kellett rájuk mosolyognom.

Felmondtam. Minden energiámat a célomra akartam összpontosítani, az egyetlen dologra, ami számított.

Négy alkalommal próbálták a babánkat belém ültetni – ők embriónak hívták, én a kisbabánknak. Négy alkalommal nem sikerült.

Nem arról volt szó, hogy a kisbaba megfogant és én elvetéltem volna. Ennyi sem adatott meg nekem. Semmi sem történt, még csak egy kis duzzanat sem keletkezett, vagy valamiféle érzés, hogy... más lennék. Semmit sem éreztem, mintha meg sem történt volna, mintha az egész – az a négy megfogásra váró baba – csak álom lett volna. Egy álom, amely eltűnik a fényben, ahogy az álmok szoktak. Mintha soha ott sem lettek volna.

Hosszú órákon át csak zokogtam, miközben Harryvel, a legjobb barátommal egy pohár gyümölcslel sztoztunk... a kezelés alatt a bor szóba sem jöhetett. Harry barátsága segített megőrizni a józan eszemet. Tizenhárom éves korunkban találkoztunk az iskolában, tizenhat évesen jártunk is néhány hétig, de aztán úgy döntöttünk, hogy inkább csak barátok leszünk. Harry egy évvel később bejelentette, hogy meleg, mélységesen megdöbbenve ezzel az

apját. Ezután körülbelül egy hétre a nagynénjéhez költözött, de aztán az apja felbukkant az ajtaja előtt és könnyek közt kérte, hogy menjen haza. Ezt a kisebb kavarodást leszámítva Harry élete simán folyt tovább. A főiskolán megismerkedett Douglasszel, aki a társa lett, és azóta is együtt élnek.

Harry és Doug nyújtott nekem menedéket a pokoljárásom közepette. Sok-sok éjszakát töltöttünk együtt szappanoperákat és érzelgős filmeket nézve, rákszirmot és kínai rizstésztát eszegetve.

Harry karjában sírtam ki magam, miközben ő egyre csak azt ismételte: „ugyan már, ugyan már, minden rendbe jön, minden rendben lesz...”, én pedig olyan hálás voltam neki, hogy a szívemben túlsordult az iránta érzett szeretet. Olyan volt nekem, mint a fivérem.

Amikor elmondtam neki, hogy Tomnak barátnője van, egy pillanatra visszatért a régi énje, és megkérdezte, leülse-e. Aztán észhez tért, és felajánlotta, hogy felteszi Tom képét, mobilszámát és e-mail címét az egyik melegrandi-oldalra.

– Nem, kösz – háritottam el az ajánlatát. – Egyszerűen tudomást sem veszek róla. Úgy teszek, mintha nem tudnám, mi folyik.

– Az sosem jó politika.

– Tudom... de most már úgysem akadályozhatom meg. A következő kezelés két hónapon belül esedékes, és nem igazán mondhatom le. Talán ez lesz az utolsó lehetőségem!

És sikerült! Ötödjére sikerült!

Ahogy a terhességi teszt kék keresztjét bámultam – egy élénkkék függőleges és egy tétova, szégyellős, „alig vagyok ott” vízszintes csíkot –, a csempézett fal mentén lassan

lecsúsztam a fürdőszobapadlóra, behunytam a szemem, és olyan boldogság járt át, amelyet még sohasem éreztem.

Négy teszttel és négy kereszttel később képtelen voltam többet pisilni, és szédültem az izgatottságtól.

Tom repesett az örömtől. Egy ideig nem kellett többé későig dolgoznia, nem voltak hétvégi találkozók és konferenciák, sem túlórák. Boldogságbuborékban éltem, de még nem mertem készülni a gyerekre. Túl korai volt, és én nem akartam elkiabálni. Veszélyeztetett terhesnek nyilvánítottak, rendszeresen vizsgálatokra kellett járnom, így nem tudtam kipihenni magam.

Tom egy nap egy gyönyörű, kovácsoltvasból készült, fehérre festett bölcsővel állított haza. Csodaszép volt!

– Eváé volt – mondta, miközben óvatosan behozta. Eva Tom legjobb barátjának és egyben a násznagyunknak a kislánya. – Te is tudod, hogy nem akarnak több gyereket, ezért nekem adták. Skóciában, egy kis felföldi faluban vették. Arra gondoltam, biztos tetszene neked.

Mosolygott. Azokban a napokban újra a régi, jó öreg Tom volt. A férfi, akihez feleségül mentem.

– Tetszik. Gyönyörű. És Skóciából származik!

Gyerekkoromban, amikor a szüleim egy időre különváltak, néhány évig Skóciában éltem. Anya, a húgom és én Flora nagyihoz költöztünk Glen Avichbe, az ország északkeleti részére.

– Csak az a gond... – kezdtem habozva.

Tom zavartan nézett rám.

– Nos, azt mondják, balszerencsét hoz, ha túl korán berakják a bölcsőt a gyerekszobába. Talán felvihetnénk a padlásra.

– A padlásra? Tönkremenne. Különbén is, te is tudod, hogy ez a sok számárság a bölcsőről meg a gyerekoszobáról, a fekete macskáról vagy a létráról csak egy rakás babona.

– Persze, persze hogy tudom.

De bizonytalan voltam. Az eszem azt mondta: „Ugyan, Eilidh, ne butáskodj!”, de az ösztöneim azt súgták: „Miért kockáztatnál?”

– Eilidh – nevetett Tom, és felvette a bölcsőt, hogy felvigye a gyerekoszobába –, mióta vagy babonás?

– Nem tudom, csak... – Vállat vontam. Nem találtam a megfelelő szavakat.

– Nevetséges! Ugyan már! Gyere, nézd csak meg!

Felcipelte a bölcsőt a lépcsőn, át a lépcsőfordulón... a bölcsőt, amely arra ítéltetett, hogy soha ne ringjon benne kisbaba. Aprólékos gonddal helyezte el a gyerekoszobának szánt helyiségben... a szobában, amely évek óta vár a lakójára.

– Tessék! Hát nem tökéletes?

Bólintottam, és mosolyt erőltettem az arcomra.

Próbáltam nem félni, de mégis féltem.

Természetesen nem a bölcső miatt volt. Nem vagyok annyira babonás, hogy elhiggyem, az tehet róla. Nem a bölcső volt az oka, és nem is az, hogy élelmiszerekkel tömött szatyrokat cipeltem haza egy forró napon. Semmi olyat nem tettem, amely indokolta volna a történeteket, mondta az orvos.

Nem szabad magamat hibáztatnom, próbált meggyőzni.

De én magamat hibáztattam, de még mennyire hogy magamat okoltam, amiért nem voltam elég erős, hogy kihordjam a babát, hogy lehetőséget adjak neki az életre. Cserbenhagytam a kicsikémet, s ő most halott.

Azon a verőfényes napon három hónappal ezelőtt – egy örökkévalósággal ezelőtt – megálltam néhány percre, hogy egy kicsit tereferéljek a szomszédunkkal. Miután elbúcsúztam tőle, hazafelé indultam. A házunk felé sétálva hallottam az asszony sietős lépteit, aztán éreztem, hogy átkarolja a derekamat, mintha támogatni akarna.

– Hadd vegyem el ezeket, Eilidh drágám. Jól van, jó kislány – mondta, miközben gyengéden kivette a kezemből a bevásárlószatyrokat, és a karját még mindig a derekamon tartva bevezetett a házba. Lassan rájöttem, hogy nincs minden rendben, és akkor megéreztem, hogy valami csorog le a lábamon, és az a valami nem az izzadság. Lenéztem, és láttam, hogy vér.

Ha fiam születik, Harrynek hívtam volna. Ha lányom, Grace-nek.

Amikor abbahagytam a sírást – három hónappal később –, felkeltem a kanapéről, hosszasan zuhanyoztam, hetek óta először felöltöztem és készítettem magamnak egy teát. A telefonommal, és egy jegyzetömbbel meg tolal felszerelve a konyhaasztalhoz ültem.

Tom nem volt otthon azon a hétvégén. Valami konferencia, mondta, mintha nem tudnám az igazságot, mintha ostoba lennék.

Két üzenetet írtam.

DANIELA SACERDOTI

Apa, Anya!

Egy időre elmegyek. Ne aggódjatok, velem minden rendben lesz. Mihelyt megállapodom valahol, felhívlak benneteket.

Eilidh

Tom!

A házasságunknak vége. Biztos vagyok benne, hogy tudod, miért, de nem a barátnőd az egyetlen oka. Már évek óta nem működik. Mihelyt megállapodom valahol, kapcsolatba lépek a szüleimmel, és tőlük megtudhatod majd, hogy velem minden rendben van. Ne keress!

Eilidh

Aztán felkaptam a mobilom, és üzenetet küldtem Harry-nek.

Egy időre elmegyek. Ne aggódj miattam, de tényleg ne, mert jól vagyok. A telefonomat nem viszem, de amint lehetőségem nyílik rá, írok neked e-mailt. xxx E.

A telefont és az üzeneteket a konyhaasztalon hagytam, és gondosan, sietség nélkül összepakoltam néhány holmimat.

Üres voltam. Üres, mint egy kagyló, mint egy kiszáradt kagylóhéj, amelyben nincs semmi, nem maradt semmi, amit adhatna.

Beszálltam a kocsiba és elindultam anélkül, hogy a leg-halványabb fogalmam lett volna, hová megyek. Csak azt tudtam, hogy mennem kell.

Az autópályán többször is a szemembe ötlött az ÉSZAK útjelző tábla.

Észak.

Hirtelen rádöbbsentem, hová is tartok. Hol is akar lenni a legmélyebb, legtitkosabb énem, hogy gyógyulhasson. Egész délután és kora este is vezettem.

A fények lilába fordultak, s a fenyves feketén meredt az égbe, mire Glen Avichbe értem. A fehérre meszelt házikó és piros ajtaja ezernyi boldog emléket hoztak elő. Ha bármit is képes lettem volna még érezni, az a megkönnyebbülés lett volna. De zsibbadt és érzéketlen voltam.

Bekopogtam Flora ajtaján. Ő már többé nem volt odabent – réges-rég meghalt –, de Peggy nénikém még mindig itt élt. Kinyitotta az ajtót, és elakadt a lélegzete, amikor meglátta, milyen sápadt, sovány és elveszett vagyok.

Alkonyodott, az az időszak, amikor az alakok elvesztik a formájukat és kissé elhomályosulnak, mintha el akarnának tűnni a sötétségben. Én is egyike voltam azoknak a dolgoknak, amelyek lassan eltűntek. Úgy éreztem, akár az is megtörténhetne, hogy Peggy kinyitja az ajtót, és csak egy kékes, hűvös levegőfelhőt talál ott, ahol álltam.

Peggy rám mosolygott, megölelt és bevezetett a házba. Csinált egy forró, édes teát, és a világ legjobb tájszólásával beszélt hozzám, azzal, amellyel a nagyfi is szokott. Addigra leszállt az éj, és koromsötét volt odakint, a skót Felföld szívének legmélyén.

Peggy felkísért a hálószobámba, ugyanabba, amelyen Katrinával osztoztunk annak idején. Arra is alig volt erőm, hogy pizsamába bújjak és beessek az ágyba. Suttogva mondtam köszönetet, de megmozdulni már képtelen voltam. Mintha ólomsúly húzta volna le minden tagomat. Behunytam a szemem.

DANIELA SACERDOTI

Lassan, nagyon lassan Skócia elkezdett belém szivárogni. Beburkolt, körülölelt és szorosan tartott: a hangok és illatok ugyanúgy megnyugtattak, ahogy gyerekkoromban is.

Álomba merültem a paplan alatt, amely dohos illatot árasztott, de jó, olyan nagymama fajta dohos illatot.

A hosszú-hosszú hetek álmatlanul töltött éjszakái után teljes tizenkét órát aludtam. Amikor másnap hajnalhasadáskor felébredtem, ismét elviselhetőnek éreztem az életet.

Igaz, alig-alig, de mégis elviselhetőnek.

Úgy éreztem, hogy talán egy pillanatra sikerült megállítanom az eltűnési folyamatot. Talán mégsem veszek bele a semmiben, nem szűnök meg létezni.

Talán az élet ad nekem egy második lehetőséget.

